TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish Daily in the West. Published Daily, except Sunday, at Astoria, Oregon, by the Western Workmen's Publishing Society.

Office Seventh and Commercial St., Opposite Post Office.
Phone: Office 365, Editorial Dep't 832
Post Office Address:
TOVERI, Box 99, Astoria, Ore.

EDITORIAL STAFF
Elis Sulkanen, Managing Editor, Sulo Syvänen, Alex Sevo, Toivo A. Johnson, A. N. Koskela.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

RAUHA VOITETTU

Jokohan olisi niin, että imperialistit sodassaan Venäjän työväen luokan valtaa vastaan joutuisivat asemaan, jossa niiltä kamala ja hävittävä verenvuodattamismahdollisuus loppuisi.

Kaikki merkit eivät vielä ole vahvistamassa optimistisinta käsitystä tästä. Tulee muistaa, että imperialistien sotien sarjassa Venäjää vastaan on vilpillisyys, petoksellisuus ja kataluus esiintynyt niin huomattavassa määrässä, ettei rauhan tekijöiden hyvään tahtoon ole suinkaan luottamista. Merkille pantava on kuinka esim. Suomen valkoisissa lehdissä pienellä pettymyksellä otettiin vastaan rauhan solmiaminen. Muutamat lehdet ovat ikäänkuin tyydytystä sodan kaipuulleen hakemassa siitä tosiasiasta, että rauhansopimus kuitenkin joutuu eduskunnan ratifioitavaksi maan perustuslain mukaan. Valkoiset lähettiläät Tartossa valittelevat vastuksiaan, joiden perusteen muodosti se seikka, että Suomi ei ollut saanut merkisevää sotilaallista voittoa. Alituinen viittaileminen tällaisiin näkökantoihin on mitä ilmeisimpänä todistuksena Suomen valkoisten sodan halusta ja jos Puola olisi kyennyt osaansa edelleen näyttelemään, ei Tarton rauhaa olisi vieläkään allekirjoitettu.

Varsovassa kiehuu. Työväki on nousemassa, mutta Puolan rikoksellinen junkkerismi hallitsee vielä. Se ei vielä ole kirjoittanut lopullista rauhaa Venäjän kanssa eikä sen verinen himo vallankumouksen nujertamiseksi ole suinkaan hävinnyt. Se yhä kiristelee hampaitaan, se yhä juonittelee maailman imperialistien nukkena, se yhä ottaa ohjeensa Parisista, tuosta maailman salaisen diplomatian pääkonttorista.

Riiassa allekirjoitetussa välirauha ja aseleposopimuksessa luopuu Neuvosto-Venäjä Puolan imperialismin aseistariisumisesta, luopuu Wolkowysk-Grajewon rautatielinjasta, se tahtoo sanoa suorasta yhteydestä Saksan kanssa ja luovuttaa lopuksi valkoiselle Puolalle laajoja maa-alueita, jotka ovat epäämättömästi venäläisen väestön asumia. Puolan rajalinja käy etäälle itään ententen tunnustamasta Curzon-linjasta, Itä-Galizian jäälessä sen länsipuolelle.

Kerta kaikkiaan: — lausuu tämän johdosta "Die Rote Fahne"-lehti — valkoinen Puola pysyy entisenään, se pysyy täysissä varustuksissaan Neuvosto-Venäjän kupeella ja sen imperialistinen sudennälkä tulee Venäjän kansallisruumiin kustannuksella ravituksi.

Maailman porvarillinen sanomalehdistö käytti tilaisuutta tyväkseen. Se ennusti Neuvosto-Venäjän sotilaallista onnettomuutta, se ilakoi voittajana ja se luki tuomiota koko Venäjän työväenluokan vallalle.

Mutta ilo oli ennen aikainen. Vaikka Puolan onnistui saada edulliset välisopimukset ei se seikka kuitenkaan voinut vahvistaa Puolan militarismin ja armeijan voiman ja voiton tunnetta. Se tiesi paremmin kuin mitä europalaisissa ja amerikalaisissa sanomalehtirenkituvissa aavisteltiin. Puolan armeijan komentajien täytyi tuntea olevansa voitettu "voittajanakin". Ja heidän täytyi tietää, että välisopimuksen heille edulliset kohdat palvelivat erästä toista tarkoitusta: Wrangelin kukistamista.

Sotilaalliselta kannalta katsoen Puolan lahtarien täytyi tuntea mitä syvintä masennusta jo siinä, että heidän täytyi jättää vastaamatta Wrangelin agenttien pyyntöön sodan jatkamisesta, ja valtiolliselta kannalta heidän täytyi tuntea sitäkin suurempaa masennusta sen takia, että heidän oli mahdotoin saada maan hallintoasioita sellaiseen kuntoon, että se olisi tehnyt sodan jatkamisen sillä kertaa mahdolliseksi. Puolan peto tunsi olevansa revitty. Petoksellinen veri tihkui koko Puolan valkoisen yhteiskunnan ruumiista. Se kaappasi mitä se sai ja suostui sitte välirauhaan.

He saavat kiittä välirauhan ehtoja Wrangelin esiintymisestä. Tämän suuren seikkailijah asema oli näinä aikoina toivorikkain. Hänen armeijansa hallussa oli laajahko alue Krimin kannaksen pohjoispuolellakin. Pitkäaikainen varustelu ja Ranskan "tuhlaava" avustus oli tehnyt hänet sotilaallisesti rikkaaksi ja hänen tehtäväkseen oli Denikin jättänyt ampua vallankumouksen sydämen. Suuremmoiset puolustuslinjat aikojen kuluessa oli rakennettu puolustamaan valkoisia susia täältä päin. Englanti oli kerran vaatinut armahdusta tuolle roistolle, jotta se sai varustautua ja Ranska oli rientänyt tunnustamaan tämän sakin hallitukseksi, jotta se sai terästää vastavallankumouksen rippeitä. Krimin kannas oli maan sisuksia myöten miinotettu ja aijottiin antaa ratkaiseva isku Neuvosto-Venäjälle.

Nämä olosuhteet tunsi Neuvosto-Venäjä ja sen hallitus. Oli siivtottava tuokin pelätin. Mutta kädet olivat kiinni Puolan rintamalla ja kuka tietää mitä Wrangelia vastaan tarvitaan, arveltiin, ja siitä syystä solmittiin tunnetuilla ehdoilla Puolan kanssa välirauha. Nousi liikkeelle huhu, että Budjenny, tunnettu ratsuväkiosaston komentaja Puolan rintamalla, on mennyt valkoisten puolelle, on pettänyt Neuvosto-Venäjän. Kiertі uutinen, jossa luvattiin suuri palkinto hänen päästään. Halki maiden, niittyjen ja salojen samoilee kuitenkin tuo joukko etelään meren rannalle ja miten olikin tuon huhun laita, mitä se tarkoitti ja mitä ikänä se olikin palvelemassa, luonto ikäänkuin piruuttaakseen Wrangelia lähetti aikaisen pakkasen noille eteläisille maille ja jäädytti joet ja lahdet niin, että Budjennyn joukot voivat jäitse kulkea ensin yli Dnieperin ja sitten yli Sivash-lahden Krimin niemimaalle ja siten pääsivät Wrangelin joukkojen taakse, joka siten joutui sotilaallisessa suhteessa mitä ilkeämpään asemaan. Kannaksella olevien suuremmoisten vallihautaketjujen ja varustuksien merkitys kävi näin mitättömäksi ja Wrangel joukkoineen joutui tuhon omaksi.

Kaikki tämä kävi muutaman viikon kuluessa, nopeasti. Wrangel odotti apua mutta sai pahinta vastustusta. Hän hätääntyi. Kunnioittaakseen suojattejaan hän tarjoaa ylipäällikkyyttä englantilaiselle komentajalle, ylipäällikkyyttä tietysti surkeuteen ja onnettomuuteen johtamisessa ja luonnollisesti myöskin jätteidensä siivoamisessa Krimiltä.

Neuvosto-Venäjä tämän kautta toivoo voittavansa rauhan. Se on yksin, ilman europalaisen köyhälistön merkitsevämpää avustusta kyennyt lyömään vihollisensa ja on syytä uskoa, että se vihdoin vapautuu sotaan pakoittavista vihollisistaan. Tosin ollaan solmiamassa Bulgarian, Rumanian ja Kreikan liittoa, tarkoitukseksi muutamissa piireissä selitetään sota Venäjää vastaan. On olemassa muutamia jätteitä siellä täällä lounaisella rajalla ja Ukrainassa, jotka ovat toiminnassa ja niille kai avustusta maailman imperialistit toivoisivat sen jälkeen kuin Wrangel ja Puola ovat palveluksensa loppuun suorittaneet.

Tässä ei tarvitse mainita miten suuresta merkityksestä rauha olisi itse Venäjälle ja miten suuresta merkityksestä se olisi yleensä koko maailmalle. Vain rauha voi avata kauppasuhteet. Se vihdoin avaisi vapaat kehittymisen mahdollisuudet uudelle sosialistiselle järjestykselle tuossa proletariaatin valtamaassa ja se vapauttaisi muiden maiden työläiset pistimien ja sapelin komennusvallasta ja saattaisi luonnolliset ja normaaliset suhteet kansojen välille vallitseviksi yleensä.

VENÄJÄN INTELLIGENSSI VALLANKUMOUKSESSA

"Alkuajaltaan asti pitää Venäjän intelligenssi itseään Venäjän kansan henkisenä johtajana ja suojelijana; se piti perinnäisenä ja pyhänä velvollisuutenaan laatia määrätty ohjelma sorrettujen ja köyhtyneiden joukkojen pelastukseksi".

Tämä ideologia — kirjottaa L. Galin kirjassaan "Sowjet-Russland in der Wirklichkeit" — yhdistää omituisesti "kansan" palvomisen ja intelligenssin ylivallan aatokset. "Kansakunnan aivoilla" on oikeus ratkaista sen kohtalot, määritellä talonpoikain vapautuksen keinot. "Suurin osa Venäjän intelligenssistä katsoi kansanjoukkojen vapautuksen tapahtuvan vallankumouksen yleisen kehityksen kautta, vain pieni osa näki sen tapahtuvan vallankumouksen vauhdin äärimmäisen joudutuksen kautta". Ja kumpikin astui toistaan vastaan aseenaan terrori.

Kirjoittaja on bolshevikkien vastustaja. Sitä suuremmalla huomiolla kannattaa lukea seuraavat rivit. *Työväelle* ei siinä enää uutta ole, mutta eräille "vähäväkisiin" kuuluville aineksille, varsinkin varattomalle sivistyneistölle, "intelligenssille", luulisi siinä olevan hieman ajattelemisen aihetta.

"Että bolshevistinen vallankumous tapahtui mitä laajimpain joukkojen kieltämättömällä osanotolla ja välittömällä myötävaikutuksella, se täytyy tunnustaa, jos ei ole poliittinen härkäpää eikä tahallaan sulje silmiään totuudelta. Mutta Venäjän intelligenssin enemmistöhän otaksui, ettei näiden poljettujen ja osattomien joukkojen olisi pitänyt itse ratkaista kohtaloaan, vaan että pelastuksen resepti oli sen, intelligenssin käsissä. Kuinka uskalsivat nämä kapinoivat orjat (Kerenskin lause) omata oman mielipiteensä, kuulematta itsevaltiaitaan, odottamatta pelastussuunnitelman lopullista valmistumista, josta oli keskusteltu lukuisissa komitean istunnoissa ja kokouksissa? Ja kaikkea, kuinka uskalsivat nämä joukot astua esille alistuneisuudestaan ja juosta tämän intelligenssin "kuonan", tämän seikkailijajoukkion, tämän pienen radikaalin vähemmistön leiriin, noiden jotka karkeilla saappaillaan polkivat rikki demokratian lipun? Näin kalvaviin kysymyksiin, jotka intelligenssi teki itselleen sen lokakuun sunnuntain jälkeen, ei se keksinyt muuta vastausta kuin sen erikoisen terrorin käytön, joka lähinnä kohdistui bolshevikkeja vastaan, mutta todellisuudessa, kuten sitten osottautui, kohtasi itseään kansaa ja Venäjän talouselämää. Julistettiin yleinen intelligenssin lakko; kaikki laitokset menettivät virkailijansa enemmistön, jotka menivät vaihtaakseen työpöydän nälkäkuolemaan*) tai paraassa tapauksessa myydäkseen kaduilla lehtiä y. m.... Tämä Herostraitoksen**) teko oli Venäjän intelligenssin *poliittinen* itsemurha. Sen vaikutus oli aivan päinvastainen kuin lakon toimeenpanijat olivat ajatelleet... Tuskin voi kuvailla sitä raivoa jonka tämä sabotaasi jätti kansaan, joka näinä päivinä oli jätetty kirjoitustaitoisia, henkiseen työhön tottuneita voimia."

*) Kirjoittaja unohtaa porvarien lahjoittamat lakkokassat, joista alussa herui avustusta. — Suom.

**) Mies joka poltti Efeson temppelin saadakseen mainetta. — Suom.

Kirjoittaja kertoo tunteneensa sekä surua että raivoa nähdessään Venäjän intelligenssin, lakimiesten, insinöörien, kirjailijain katukauppiaina, samaan aikaan kun Venäjän talous meni hajalle.

"Mutta kansa ei vastannut intelligenssin hätähuutoon... Omin voimin vahvistivat bolshevikit valtaansa ja kohdistivat voimakkaimmat aseensa saboteeraavaa intelligenssiä vastaan. Eikä heidän valtansa ollut ohimenevä poliittinen ilmiö, tilapäinen päällekarkaus, vaan realinen tosiasia, ilmiö joka uhkasi jäädä pysyväksi."

Ja sitten vasta — kuukausien nälän ja sisäisten taisteluiden jälkeen — alkoivat "lakkolaiset" tulla töihin. Ensin pikkuvirkamiehet. Sitten liikemaailmassa palvelleita. Lopuksi "kerma". Mutta ensin tarvittiin kokouksia ja selityksiä ja sopimuksia "ehdoista" y. m.

Mutta niin voimakas oli kansanjoukkojen viha ja ennakkoluulo näitä "kansakunnan aivoja" vastaan, että Lenin y. m. ovat saaneet nähdä paljon vaivaa osottaakseen, kuinka tarpeellinen maan talouden, ja armeijan, pystyttämiselle on sivistyneistön ammattitaito. Ja yhä vielä toimeen otettuina, jopa erikoisetuja nauttien, varsin monet "spetsit" (spesialistit) ovat käyttäneet asemaansa saboteeraukseen.

"Mutta vihdoin on Venäjällä muodostunut Työtä Tekevän Intelligenssin Liitto (Gorki, prof. Bechterev), joka käsittää varsin laajoja piirejä. Se asettuu neuvostohallituksen käytettäväksi aktiivisessa ja vilpittömässä työssä.

"Parempi myöhään kuin ei milloinkaan, sanoo sananlasku. Vaikkakin Venäjän intelligenssi on tullut järkiinsä vähän myöhäänkin ja hukaten suostuisia hetkiä, niin on kuitenkin toivottava, että se rehellisellä tunnollisella ja sitkeällä työllä kommunistisenkin Venäjän maalla on saavuttava sille tulevan paikan; tosin se on poliittisesti, kansanjoukkojen johtajana, antanut itselleen kuoliniskun. Mutta olkoon sen kohtalo opiksi koko mailman intelligenssille; käsittäköön muiden maiden sivistyneistö Venäjän kokemuksesta, kuinka yhteiskunnallisen mullistuksen aikoina ei pidä menetellä."

WRANGEL ENNUSTELEE

ODESSA, marrask. — Tänne Sevastopolista saapuneet tiedot kertovat Wrangelin taannoin rintamalla Ilowaiskin rykmentin luona käydessään esittäneen maljan sotilaslähetystöjen ja ulkomaan sanomalehdistön kunniaksi. Puheessaan lausui Wrangel muun muassa: "Etenkin innostunein mielin tyhjennän minä maljani vanhan kokeneen liittolaisemme Ranskan edustajaimme terveydeksi, Ranskan, joka ensimäisenä on tunnustanut meidän hallituksemme. Jos me häviämme ei löydy sitä voimaa, joka pitkiin aikoihin kykenisi pidättämään sen punaisen internationalisuuden aaltoja, joka tuhoa tuottavana tulisoihtuna sytyttää Europan palamaan ja mahdollisesti leviää Uuteen Mailmaan saakka."

VENÄJÄLTÄ

PIETARI TARVITSEE 20,000 TYÖLÄISTÄ.

"Krasnaja Gaseta" kertoo, että Pietari tarvitsisi ehdottomasti 20,000 työläistä. On katsottu välttämättömäksi siirtää ammattitaitoiset työläiset nykyisiltä työpaikoiltaan niille aloille, joilla heitä kipeimmin tarvitaan. Sikäli kuin tehtaita oli aikaisemmin suljettu, siirtyivät metallityöläiset elintarvekauppoihin myyjiksi. Samoin hajaantuivat myöskin muilta aloilta ammattitaitoiset työläiset jokainen pyrkien sinne, mistä luuli parhaiten saavansa elintarpeita.

WELLS MAXIM GORKIJN VIERAANA.

Saavuttuaan Pietariin englantilainen kirjailija Wells, kertoo "Krasnaja Gaseta", kieltäytyi asettumasta asumaan kolmannen internationalen taloon, johon jo sitä ennen oli varattu asunto Klara Zetkinille. Wells pysähtyi Maxim Gorkijn asuntoon. Gorkijn seurassa hän myöskin kävi tutustumassa erilaisiin laitoksiin ja teattereihin.

Klara Zetkin.

Hän kertoi kuinka heti saapuessaan Venäjälle voi todeta järjestystä, kurinpitoa ja väestön rohkeaa mielialaa. "Kaikkialla rautat. varrella näin minä, jos kohta ei ylellisesti, niin kuitenkin puhtaasti puettuja ihmisiä, terveen näköisiä lapsia, ilomielin töitään suorittavia työläisiä, erinomaisesti järjestettyjä ryytimaita j. n. e.

Itse Pietarissa, täytyy minun tunnustaa, minua hieman ihmetytti kaupungin elämän valtimon lyönti. Minä vertasin Berliniä ja minun täytyy sanoa, että vertaus kallistui Pietarin eduksi. Meillä Berlinissä ei sähkövalo monessa kaupunginosassa toimi, mutta Pietaarissa annetaan sähköä joka ilta klo yhteen yöllä.

Etenkin ihmetytti minua saarilla sijaitsevat lepokodit, joissa minä tänään kävin. Ei kukaan tiennyt tulostani ja silmieni eteen kuvastui näky, jota mielissään kuvittelevat, mutta jommoista he tässä muodossa varmaankaan eivät voi ajatella mahdolliseksi. Täällä on rakennettu lepokoteja, joissa vallitsee ei ainoastaan täydellinen järjestys, mutta myöskin erinomainen puhtaus, joissa työläinen voi levätä henkisesti ja ruumiillisesti; itse teossa on todettu mitä kapitalismin ikeestä vapautunut köyhälistö kykenee tekemään.

Ihmisiä täyteen sullotut raitiotievaunut, savuavat tehtaitten piiput, työtätekevät joukot, joita minä näin kaduilla — kaikki tämä on niinikään todisteena siitä, että Pietarissa vallitsee täydellinen työelämä.

Minä en tahdo salata, että minä myöskin olen huomannut kuihtuneita kasvoja, että minä siellä täällä olen nähnyt korjaamattoman kadun, korjaamattoman talon, mutta ottamalla huomioon sodan ja kolmivuotisen saarron, niin täytyy tunnustaa, että nämä ilmiöt eivät ole sitä laatua, jommoisiksi ne ovat kuvatut ja jotka joka tapauksessa eivät lainkaan riipu olemassaolostaan taistelevasta venäläisestä köyhälistöstä. Meillä Berlinissä, jossa köyhälistö vielä ei ole anastanut valtaa käsiinsä ja jossa vielä vallitsee kapitalistinen järjestys, jossa saartoa ei ole olemassa, löytyy niinikään korjaamattomia katuja, puoleksi hävitettyjä taloja j. n. e.

Edelleen ovat huomiotani herättäneet Pietarin lasten erinomainen terve ulkonäkö, näille lapsille kun nähtävästi uhrataan huomaavaisuutta ja varoja. Meidän työläisten lapsilla ei ole niin tervettä ulkonäköä, eivät ole puetut niinkuin täkäläiset lapset, eivät ole niin huolettomia iloisia kuin Pietarin työläisten lapset."

Lopuksi huomauttaa tov. Zetkin, että hän on saapunut Neuvosto-Venäjälle oppiakseen venäläiseltä köyhälistöltä mitenkä tulee uutta elämää rakentaa. Tätä varten — sanoi hän — olen minä päättänyt henkilökohtaisesti tarkastaa kaikkea, tunkeutua kaikkialle, oppia kaikki tuntemaan, saadakseni mahdollisimman suuri hyötyä saksalaiselle köyhälistölle.

Berkeley, Calif.

Venäjän Neuvostotasavallan k... matta vuosipäivää vietettiin t. k. ... p. Dreamland Ring-pavilliongissa San Franciscossa. Oikein teki hyvä vaikutuksen — ainakin ensikertalaiseen — nähdessä noin suuren joukon kokoontuneena juhlimaan tuota merkipäivää. Huone ei ollut kyllä aivan täynnä, mutta oli siellä useampia tuhansia kumminkin. Berkeleyn s. ... o. soittokunta aluksi kajautti Kansainvälisen, joka yleisön vaatimuksesta oli soitettava kahteen kertaan. Senjälkeen astui puhujalavalle eräs paikallinen toveri tekemään selkoa illan merkityksestä, jonka jälkeen hän esitti puhumaan erään venäläisen, joka on ollut mukana vallankumous- ja sen jälkeen puolustuslaistuissa, joita siellä yhä vieläkin käydään. Puhetta en ymmärtänyt, vaan katsoen siihen, että venäjänkielen ymmärtävien taholta hän sai osakseen myrskyisiä suosionosoituksia voi päättää, että puhe oli hyvä. Seurasi soittoa. Sen perästä illan vakinainen puhuja, Wm. Duncan, Bulletin'in toimittaja, esiintyi puhujan paikalla. Heti voi huomata, etta hän on voimakas puhuja. Hän ... koi hyvin hiljaa, mutta varmasti. Laajasti ja selvällä tavalla hän teki selkoa maailmansodan alkamisesta sen syistä, vaiheista ja vaikutuksista maailman menoon. Osoitti miten sivistyskansat alentuivat sotakiihkosaan barbarismiakin alemmaksi. Sitte hän selosti työväenluokan asemaa ennen sotaa ja jälkeen sodan Venäjällä ja niissä maissa, jotka taistelivat maailmaa "kansanvallalle turvaliseksi". Puhe yleensä oli hyvin vaikuttava, joitain lauseita puhujan täytyi yleisön pyynnöstä toistaa ja niiden taas rajut suosionosoitukset keyttivät puhujan. Järjestys kokouksessa oli tavattoman hyvä. Kirjasuutta myytiin kuin tuskassa.

Sillä lailla, friscolaiset uutiseenjat! Puhukaa vaan Berkeleyn Ukkojuhlista, kyllä se kannattaa. — Niitä siis tulevat ne Ukkojuhlat. Silmäkääpä ilmoitusta Toverista tuossa päivän paikkeilla. — E—l S—o.

Aluejärjestön asioita

Aluekomitean kokous

ensi sunnuntaina kello 3:30 iltapäivällä Portlandin s. s. osaston talolla. Kaikkien komitean jäsenten välttämättä saavuttava.

Uudista lehtesi tilaus ajoissa

Vähäsen historian selostusta

Oikeistososialistit ja marxilaisuus.

Osa heistä sanoo olevansa marxilaisia, mutta toiset rehellisesti myöntävät, että paljon sitä on heidän mielestään oikaistavaa Marxissa. Varsinkin tahtovat "oikaista" Marxin opetuksia poispäin vallankumouksesta.

Eivätkä ne meillekään Marx ja Engels mitään epäjumalia ole. Yhden asian vaan panemme merkille, sen että nämä miehet erityisen tarkasti ja ajan parhailla tiedonaseilla varustettuina tutkivat niitä historian ja erityisesti par'aikaa elettävän historian, ilmiöitä, joita sanotaan vallankumouksiksi. Ja me katsomme Kautskyn osuneen varsin oikeaan v 1905, siis vallankumousvuonna kirjottaessaan, että "jos pyrkivät he yhteiskunnalliseen tietoon, niin pyrkivät he — eikä suinkaan vähemmän — yhteiskunnalliseen vallankumoukseen; molemmat nämä puolet oliyat heissä erottamattomasti toisiinsa yhdistyneet."

— Niinpä juuri, sanovat Tainiot. Mutta kysymys onkin siitä, mitä sillä yhteiskunnallisella vallankumouksella tarkotetaan.

Ja siitä onkin kysymys. Työväenluokalla se on elämän ja kuoleman kysymys. Eikä sille ole niin tärkeätä akateemiselta kannalta tietää, mitä siitä jo aikoja kuolleet herrat Marx ja Engels ajattelivat, mutta kyllä sille on mielenkiintoista tutustua niihin opetuksiin, joita nämä vallankumouksia niin hyvin tunteneet miehet niistä sanoibat, ja miten he aikoivat suhtautua siihen vallankumoukseen, jota he kiihkeästi odottivat elämänsä loppuun asti. Saattaa myös olla työväen hyvä kuulla, kuinka erääs niistä, jotka pitivät Marxin perinnön valvomista erikoisoikeutenaan, nim. Saksan sosialidemokraatit, tätä perintöä ovat valvoneet. Maaliskuun 25 p. päiväämässään kirjelmässä ilmottaa Saksan sos.-dem. puolueen ent. arkistonhoitaja Ernst Drahn, että käsikirjotus hänen kirjaansa "Marx ja Engels proletariaatin diktatuurista" joutui "sosialistisen" sisäministerin Wolfgang Heinen alaisten virkamiesten takavarikoimaksi, eikä sitä pyynnöstäkään hänelle luovutettu!

Sama mies, E. Drahn, lähetti joulukuun 31 p. 1919 Sos.-dem. puoluetoimikunnalle kirjelmän, jossa lausui vakaumuksenaan, ettei enää voi pitää tätä (scheidemannien) puoluetta vallankumouksellisen, sosialistisen proletariaatin edustajana. Uudet välittömät verot, sosialisoimisen epämääräisyyteen lykkääminen, työmaaneuvostojen pienet valtuudet, elintarvekysymyksen hoito, työväen alistaminen taantumuksellisten aseistuksen alaiseksi — nämä seikat olivat hänelle paljastaneet puolueen politiikan vastakumouksellisuuden, samalla kun hän totesi sen käyvän aivan vastakkaiseen suuntaan siitä, mitä Marx ja Engels olivat neuvoneet.

Näytteeksi siitä, miten Drahn perustelee väitteitään, esitettäköön tässä muutamia historiallisia kuvauksia ja sitaatteja Marxin ja Engelsin perinnöstä.

Vanhin asiakirja, jossa Engels puhuu proletaarisesta vallankumouksesta, on Kommunistiliiton lontoolaiset säännöt jouluk. 8 p:ltä 1847. Niiden 1 pykälä kuuluu: "Liiton tarkotus on porvariston kukistaminen ja proletariaatin valta, vanhan, luokkavastakohdille perustuvan porvarillisen yhteiskunnan kumoaminen ja uuden yhteiskunnan perustaminen, jossa ei ole luokkia eikä yksityisomaisuutta."

Tunnettu on Engelsin ehdotelma Kommunistiseksi Manifestiksi (Kommunismin Katkismus) ja itse Kommunistinen Manifesti, joissa käytetään työväen vallasta sanaa "demokratia", mutta aivan ilmeisesti ymmärretään sillä vallankumouksellista vallan ottoa ja käyttöä.

Marxin "Paljastuksia Kölnin kommunistiprosessista"-kirjaan liitetty kommunistiliiton keskustoimikunnan maaliskuulla 1850 Lontoosta Saksaan lähettämä kirjelmä, jossa annetaan neuvoja kumouksen varalta. Siinä selitetään, että vallankumouksessa tulevat valtaan pikkuporvarilliset demokraatit, jotka ensi päivästään asti tulevat pettämään työväkeä. Sitä varten on työväen järjestyttävä omien elimiensä, komiteainsa ja mahdollisesti kunnallishallintojen ympärille, eikä missään tapauksessa ole luovuttava taistelumahdollisuuksista. — Katsoen Saksan nykyoloihin, voidaan "pikkuporvarillisten demokraattien" tilalle panna sana sosialidemokraatit" ja kuva on selvä.

Kirjeessään Weydemeyerille (5.III. 1852) Marx lausuu, että "luokkataistelu kiertämättömästi vie proletariaatin diktatuuriin ja että tämä diktatuuri itse on vain ylimeno kaikkien luokkien poistamiseen ja luokattomaan yhteiskuntaan." Samana vuonna (huhtik. 12 p.) kirjottaa Engels, että tällä kertaa kun vallankumous tulee, aletaan Komm. Manifestin osottamilla toimenpiteillä, mutta "käytännössä on kyllä rajotuttava ennen kaikkea päättäviin toimenpiteisiin ja ehdottomaan vallankäyttöön", joka merkitsee sitä, että vallankumouksellinen esiintyminen on tärkein. Se mitä uudistuksia voidaan toteuttaa, riippuu niistä oloista, s.o. siitä kuinka kypsä yhteiskunta jo on.

Tähän lisättäköön pari kohtaa Marxin ja Engelsin kirjotelmista "hullun vuoden" ajoilta. "Uudessa Reinin Lehdessä" oli (6.XI.48) kai Marxin kirjotus, jossa hän Wienin kukistumisen jälkeen odotti "punaisen tasavallan" voittoa Pariisissa, jolloin "muistutetaan kesäkuun ja lokakuun tuloksettomat verilöylyt..... jotka saavat kansat vakuutetuksi siitä, että on vain yksi keino lyhentää, yksinkertaistuttaa ja keskittää yhteiskunnan murhaavia kuolemantuskia — se on vallankumouksellinen valta." Ja v:n 1849 alussa kirjotti Engels samassa lehdessä Unkarista: "Ensikerran sitten 1793 uskaltaa vastakumouksellisen ylivoiman ympäröimä kansa asettaa vastakumouksen raivoa vastaan vallankumouksellisen intohimon, valkoista terorria vastaan punaisen terrorin." Ja lontoolaisessa "Volk" lehdessä kirjotti Marx v. 1859 Preussin sekä Ranskan ja Venäjän sodanuhkasta, että "Preussi voisi pitää puoliaan vain mitä kumoukselliisimmilla keinoilla."

Sitten antoi Pariisin Kommuuni aihetta lukuisiin mietelmiin, joihin voi tutustua Marxin kirjasta "Kansalaissota Ranskassa" (etenkin sen kolmannesta luvusta). Kirjeessään Kugelmannille (12.IV.71) lausui Marx, että vanhan valtiovallan koneistoa ei voi sellaisenaan vallata. Ja arvostelussaan sos.-dem. sovitteluohjelmasta (1875) ruoskii hän "kansanvaltion" kuvitelmia kapitalismin vallitessa ja puhuu "tusinademokratiasta", joka pitää demokraattista tasavaltaa tuhatvuotisena valtakuntana eikä aavista, että juuri tässä porvarillisen yhteiskunnan viimeisessä valtiomuodossa on luokkataistelu taisteltava loppuun."

Ja mitä Engels ajatteli "puhtaan demokratian" kelpoisuudesta kumouksellisen kriisin tultua, siitä on kuvaavana eräs hänen lausuntonsa 1880-luvun keskivaiheilta: "Nyt ei voida odottaa, että meillä pulan tultua olisi heti valitsijain, s.o. kansakunnan enemmistö takanamme. Koko porvarisluokka ja feodaalisten, omistavain luokkien loput, suuri osa pikkuporvareita ja maalaisväkeä kerääntyy silloin fraasiensa puolesta erittäin vallankumouksellisesti esiintyvän äärimmäisen porvarispuolueen ympärille ja pidän hyvin mahdollisena että ne tulevat väliaikaiseen hallitukseen ehkä enemmistöksikin. Kuinka silloin, vähemmistönä, ei ole meneteltävä, sen on Pariisin helmikuun hallituksen (1848) sos.-dem. vähemmistö osottanut..... Siinä tapauksessa, että meidän varavä-kemme, 20-25 vuotiset, jotka eivät äänestä, vaan marssivat, astuu toimintaan, voitaisiin kulkea yli puhtaan demokratian rajan..... Joka tapauksessa on meidän ainoa vastustajamme kriisin tullen ja sen jälkiaikana puhtaan demokratian ympärille keräytyvä yhteistaantumus." (Kuten Venäjän ja Saksan vallankumouksista taas niin selvästi näkyy.)

Engels siis otaksui, että sotaväki tulisi kulkemaan yli "puhtaan demokratian" rajan, varsinkin suuren europalaisen sodan yhteydessä. Artikkeleissaan 1891 kirjottaa hän: "Tämä sota välttämättömyydellä joko johtaa välittömään sosialismin voittoon tai panee vanhan järjestyksen niin nurinniskoin kiireestä kantapäähän asti, ja jättää jälkeensä sellaisen rauniokasan, että kapitalistinen yhteiskunta kävisi mahdottommaksi kuin koskaan; yhteiskunnallinen vallankumous kyllä voisi lykkääntyä 10—20 vuotta, mutta silloin sen täytyisi voittaa sitä nopeammin ja perinpohjaisemmin."

V. 1891 kirjottaa Engels myös, että olisi hyvä jos ei tarvitsi pelata uhkapeliä. Hän arvioi näin: "Ottakaamme tuotantovälineet käsiimme ja käyttäkäämme niitä, tarvitsemme teknillisesti kehittyneitä ihmisiä, jopa koko joukon. Niitä ei meillä nyt ole, jopa olemme tähän asti olleet iloisiakin siitä, että olemme suureksi osaksi säästyneet "sivistyneiltä". Mutta nyt on jo toisin. Nyt kykenemme sietämään ja sulattamaan koko joukon sivistynyttä rojua, ja minä aavistan, että me jähimpinä 8—10 vuotena tulemme värväämään riittävästi nuoria teknikoita, lääkäreitä, juristeja ja opettajia, voidaksemme puoluetovereilla hoitaa tehtaat ja suurtilat koko kansan hyväksi. Silloin on siis valtaan päässymme aivan luonnollinen ja käy varsin sileästi. Mutta jos sodan vaikutuksesta joudumme valtaan ennen aikojamme, niin ovat teknikot erityisiä vastustajiamme ja pettävät sekä kavaltavat meitä, missä vain voivat. Meidän täytyy käyttää valtaamme niitä vastaan ja kuitenkin ne meitä pettävät. Niin on aina käynyt Ranskan vallankumouksille. Niiden täytyi tavallisessa hallinnossakin sallia täytettävän todella työtä vaativat alemmat paikat vanhoilla taantumuksellisilla, ja ne ... ruttivat sekä lamauttivat kaiken. Siksi toivon, että varma, luonnollinen prosessin tyyneydellä ja kiertämättömyydellä etenevä kehitys ... pysyisi vanhoilla raiteillaan."

Kuten näistäkin otteista näkyy, Marxille ja Engelsille ensiksi selvillä, ettei vallankumous ole leikkiä. He tutkivat sitä niinkuin ... sotaan varustautuva sen edellytyksiä tutkii. He arvailivat, missä olois... olisi edulliset edellytykset ja missä epäedulliset työväen vallalle. He toivoivat, että se valtaan joutu... nen voisi tapahtua edullisissa olosuhdissa, mutta historiasta olivat he ... pineet, että niin ei suinkaan aina tapahdu. Mutta että arvioidun ... edullisuuden takia voisi kieltäytyä ottamasta valtaa, kun siihen ... ajavat, sitä he eivät olisi hyväksyneet. Kyllähän Marx esim. ... arvioi, että Pariisin Kommuuni ... liian aikaisin, s. o. hän näki ... esim. maaseutua ei oltu vedetty ... kaan ja että johdossa ei ollut ... ta kumouksellista järjestöä. ... silti hän ei ruvennut kommuna... deja parjaamaan ja niiden ... taantumuksen joukkoja usuttamaan, kuten nyt esim. "sosialidemokraatit" ovat Venäjään nähden tehneet, vaan hän kirjotti Kommunin johdosta ... muavimman kirjansa.

Ja se oli Marxille ja Engelsille selvänä, että jouduttiinpa valtaan missä oloissa tahansa, niin on ... täydyttävä päättävästi, hyökättävä saavutettava vaikka pieniäkin ... nestyksiä jatkuvasti, temmattava ... mukaan horjuvat, pakotettava ... tyneistö työhön, sekä toteutettava ... mitä uudistuksia missäkin ... kunnassa sen kehityksen puolesta ... suinkin voi.